

сприяло підвищенню рухомого фосфору порівняно з контролем протягом всього періоду вегетації пшениці, хоча це перевищення і не було значним.

Висновки. Обробка насіння пшениці препаратом Діазофіт сприяло збільшенню чисельності нітрифікувальних мікроорганізмів. На початку вегетації пшениці найбільший ефект спостерігався за умов мілкого безполицевого обробітку – збільшення чисельності на 14,2 % у 2015 році і на 28,2 % в середньому за три роки. В подальшому також спостерігалась деяка перевага мілкого обробітку ґрунту, але вона вже не була такою значною.

У посушливих умовах в господарствах південного Степу для покращення поживного режиму ґрунту та підвищення врожайності пшениці озимої необхідно застосовувати мікробний препарат Діазофіт як за глибокого, так і мілкого обробітку ґрунту під попередник. Препаратом фосфатмобілізувальних бактерій Поліміксобактерин насіння пшениці необхідно обробляти лише за умов проведення мілкого безполицевого обробітку ґрунту під попередник.

УДК 635.341

СТРОКИ СІВБИ ТА ЖИВЛЕННЯ РОСЛИН ЦИБУЛІ РІПЧАСТОЇ

Овчарук В.І., доктор с.-г. наук, професор,
Заслужений діяч науки і техніки України,
E-mail: ovcharuk.eas@gmail.com

Гев'юк А.М., магістрант

Подільський державний аграрно-технічний університет

Постановка проблеми. Цибуля ріпчаста за поживною цінністю і використанням займає одне із провідних місць серед овочевих культур в Україні. Річна норма споживання цибулі, повинна складати 6-10 кг на одну людину [1]. На ринку овочів наприкінці весни – початку літа спостерігається її дефіцит, що стимулює зростання цін. Альтернативою може стати надранній врожай цибулі ріпчастої, який можна отримати за озимого способу вирощування. При цьому врожай досягає на 1-1,5 місяці раніше порівняно з цибулею весняного посіву, на 2-3 тижні раніше за розсадну культуру та на 3-4 тижні раніше, ніж цибуля з сіянки.

Виклад основного матеріалу. Цибуля ріпчаста – належить до стародавніх овочевих культур. Цибуля ріпчаста серед овочевих рослин є однією з найбільш поширених. Вирощується вона по всій земній кулі. Завдяки здатності до тривалого зберігання цибулю ріпчасту можна споживати у свіжому вигляді цілий рік, при цьому її харчова цінність мало змінюється. Найвищі врожаї цибуля дає на перегнійно-карбонатних і чорноземних ґрунтах, а також на наносних ґрунтах у заплавах річок. У культурозміні її розміщують після огірка, помідора, ранньої картоплі і бобових культур [2, 3].

Оскільки насіння цибулі дрібне і проростає довго, ґрунт до сівби старанно готують (як під коренеплоди).

З органічних добрив під цибулю вносять перегній з розрахунку 5-7 кг/м². На кислих ґрунтах під зяблеву оранку або перекопування ґрунту вносять мелене вапно з розрахунку 100-200 г/м², а на солонцюватих - 100-300 г/м² гіпсу.

Найбільше азоту цибуля споживає у першій половині, а калію у другій половині періоду вегетації. Фосфор рослини цибулі використовують відносно рівномірно. Добре реагує цибуля на застосування підживлень. У першій половині вегетації перевагу надають азотним добривам, а у другій – фосфорно-калійним. На формування 10 т врожаю цибуля виносить 42,5 кг азоту, 14,2 кг фосфору і 21,2 кг калію. Для цибулі найбільш сприятлива слабо-кисла чи нейтральна реакція ґрунтового розчину (рН 6,5-7). Найбільші урожаї цибулі можна отримати на легких супісчаних або суглинистих ґрунтах.

Добре впливають на озиму цибулю органічні добрива, які потрібно вносити восени з розрахунку 40 т/га. Позитивним є також поліпшення фосфорно-калійного живлення для підвищення зимостійкості рослин цибулі.

Список використаної літератури

1. Болотских А.С. Энциклопедия овощевода. Харьков: Фолио, 2005. 800 с.
2. Овчарук В. І. Поради овочівникам Хмельниччини по вирощуванню і зберіганню овочевої продукції. /В.І. Овчарук, В.Д. Букшій, Н.В. Федорчук. – Кам'янець-Подільський, 2007. – 26-30 с. – 107 с.
3. Овчарук О.В. Методи аналізу в агрономії та агроекології: навчальний посібник / Овчарук О.В., Овчарук В.І., Овчарук О.В., Хоміна В.Я., Мостіпан М.І., Кулик Г.А. / за ред. професора В.І. Овчарука. – Кам'янець-Подільський, Харків: Мачулин, 2019 – 364 с.

УДК 635.62

ВПЛИВ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ РОСЛИН НА УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ ГАРБУЗА ВЕЛИКОПІДНОГО

Овчарук В.І., доктор с.-г. наук, професор,
Заслужений діяч науки і техніки України,
E-mail: ovcharuk.eas@gmail.com

Красномовець О.Ю., Грицюк Д.В., магістранти
Подільський державний аграрно-технічний університет

Постановка проблеми. В Україні серед баштанних культур за площами вирощування гарбуз займає друге місце (25,5 тис. га) після кавуна. Рослини гарбуза мають важливе значення для вирощування за технологіями органічного виробництва. Вони стійкі проти хвороб та шкідників, а завдяки швидкому росту стебел та листової поверхні пригнічують ріст і розвиток бур'янів у сівозміні. Гарбуз – добрий попередник для більшості овочевих культур. Добре розвинена